

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МУКАЧІВСЬКА МІСЬКА РАДА
ЧЕРКАСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. Б.ХМЕЛЬНИЦЬКОГО
ЗАКАРПАТСЬКИЙ УГОРСЬКИЙ ІНСТИТУТ ІМ. ФЕРЕНЦА РАКОЦІ ІІ**

**СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НАУКИ Й ОСВІТИ
В УМОВАХ ПОГЛИБЛЕННЯ
ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

**Збірник тез доповідей за матеріалами
VI Всеукраїнської науково-практичної конференції**

**Мукачево
13-14 травня 2021 року**

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(протокол № 4 від «12» травня 2021 р.)*

С 91

Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів : збірник тез доповідей за матеріалами VI Всеукраїнської науково-практичної конференції, 13-14 травня 2021 р., Мукачево / Ред.кол. : Т.Д.Щербан (гол.ред.) та ін. – Мукачево : Вид-во МДУ, 2021. – 572 с.

У збірнику представлено тези доповідей за матеріалами VI Всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів». Учасниками конференції розглянуто проблеми та перспективи розвитку педагогічної освіти, психолого-педагогічні аспекти індивідуальної траєкторії професійного становлення особистості, сучасні орієнтири розвитку економіки, управління та інженерії, актуальні проблеми розвитку сфери обслуговування, туризму та збереження історико-культурної спадщини, тенденції розвитку сучасного суспільно-політичного та культурно-мистецького простору.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, аспірантів та студентів, які займаються науково-дослідною роботою.

Редакційна колегія:

Щербан Т.Д. – д-р психол. наук, професор (голова);

Гоблик В.В. – д-р екон. наук, професор;

Кобаль В.І. – канд. пед. наук, доцент;

Пігош В.А. – канд. екон. наук, доцент;

Максютова О.В. – провідний фахівець ВНТД.

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікації.

КОСТЬ М. - О. І., ФЕНЦИК О. М. Теоретичні засади формування інформаційної культури майбутніх менеджерів освіти	116
КРЕМІНЬ У.М. Організація інклюзивного освітнього середовища у закладах загальної середньої освіти як наукова проблема	118
КУЗЬМА-КАЧУР М.І. Академічна доброчесність – інструмент забезпечення якості освіти	120
КУРИЛО Л.Ф. Інклюзивна освіта студентів як психолого-педагогічний феномен.....	123
КУС Б.І., ЧЕКАН О.І. Сучасні проблеми і тенденції розвитку логопедії як науки.....	126
КУШНІР І.І., БЕРЕНИЧ В.І. Шляхи формування здорового способу життя у студентів фахового коледжу	131
КУШНІР І.І., КАЮК О.А. Особливості самореалізації педагогів у професійній діяльності	133
КУШНІР І.І., КУРИЦЯ Н.В. Використання сучасних технологій навчання в освітньому процесі закладу вищої освіти	134
КУШНІР М. М., ПИНЗЕНИК О. М. Компетентнісний підхід у підготовці вихователя дітей дошкільного віку	136
КУШНІР І.І., СВІТЛИНЕЦЬ І.М. Шляхи розвитку психолого-педагогічної компетентності майбутніх учителів на етапі навчання в магістратурі	138
ЛБА О.М., ГАЙНАЛІЙ В.В. Професійний саморозвиток учителя: теоретичні основи.....	140
ЛБА О.М., ПРИЙМИЧ А.В. Психолого-педагогічні особливості пізнавальної активності молодших школярів	142
ЛІСЦЬКІ М.С. З історії становлення та розвитку професії вчителя в Мукачівській державній вчительській семінарії	144
ЛОКЕС К.А., ТОВКАНЕЦЬ Г.В. Формування дослідницької компетенції і навичок самостійної роботи учнів початкової школи в умовах екскурсії	147
ЛОМАГА К.В., БАРНА Х.В. Основні завдання виховання дитини дошкільника в родині	149
МАГЕРОВИЧ К.В., ЧЕКАН О.І. Історичний аспект дослідження аутистичних порушень	151
МАЙБОРОДА І. Е. Народне декоративно-прикладне мистецтво як засіб формування художньої культури майбутніх учителів початкової школи	154
МАКАРА Ж.М., ЛАВРЕНОВА М.В. Інтеграція принципів фінської системи освіти в освітні реформи України	156
МАРГІТИЧ А.І. Організаційна культура коледжу: цінності та норми для студентів і викладачів	158
МАХОВСЬКА А.І., МОЧАН Т.М. Модернізації професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи	160
МИКУЛІНА А. К. Модернізації дошкільної освіти на сучасному етапі розвитку суспільства	162
МИКУЛІНА А. К., ВЕЛИЧКАНИЧ М. В. Навчання декоративного ліплення дошкільників за мотивами народної іграшки та кераміки	164
МИХАЙЛОВА К.В., ВОЛОШИН Н.П. Екологічне виховання як складова всебічного розвитку особистості дошкільника	166
МОЛНАР Т.І., СОЛОВЙОВ Д.С. Поняття управлінської культури менеджера освіти.	169
МОЛНАР Т.І., ТИНТА В.В. Сутність та функції освітнього маркетингу	171
МОЧАН Т.М. Практична підготовка педагогів у сучасних умовах	173
ОЖОГАНІЧ О. В., БРИЖАК Н. Ю. Підготовка майбутніх вихователів закладу дошкільної освіти: теоретичний аспект	175

Відповідно, важливого значення набуває створення особливого, неповторного духу закладу, що виявляється в спрямованості діяльності колективу на розкриття потенційних можливостей кожної дитини в інтелектуальному, духовному, особистісному аспектах та реалізує цілісний підхід до розвитку дитини.

Дошкільний заклад освіти сьогодні повинен стати ідеальним полем для розгортання особистісно-зорієнтованих технологій, оскільки, на відміну від школи, не орієнтований на жорстко фіксований результат, отже покликаний бути розвивальним і охоронним з погляду фізичного, психічного, соціального і духовного здоров'я дитини.

Модернізація змісту дошкільної освіти України вимагає визначення чітких методологічних засад, що враховують сучасні світові та європейські тенденції розвитку дошкільної освіти і водночас ґрунтуються на національних надбаннях, вітчизняній культурі.

Література

1. Бурова А., Долинна О. Проблемні питання дошкільної освіти / А. Бурова, О. Долинна // Дошкільне виховання. – 2008. - № 7. – С.5-6.

2. Поніманська Т.І. Дошкільна педагогіка : підручник / Т.І. Поніманська. - 2-ге вид., доповн. -К.: Академвидав, 2013. –464 с.

3. Фроленкова Н.О. Якість дошкільної освіти в Україні: феномен поняття. Н.О. Фроленкова // Молодий вчений. – 2015. - № 2(17). – С. 116–118.

УДК 373.2.015.31:745/749(043.2)

МИКУЛІНА А. К., ВЕЛИЧКАНИЧ М. В.,
Мукачівський державний університет

НАВЧАННЯ ДЕКОРАТИВНОГО ЛІПЛЕННЯ ДОШКІЛЬНИКІВ ЗА МОТИВАМИ НАРОДНОЇ ІГРАШКИ ТА КЕРАМІКИ

Сприятливі умови для естетичного виховання дошкільників створює ознайомлення з творами декоративно-прикладного мистецтва рідного краю. Українська кераміка та народна іграшка – це наша дорогоцінна культурна спадщина, дійовий навчально-виховний засіб. Необхідно зберегти традиції цього виду мистецтва, відродити унікальні промисли, віддати належну шану умільцям, якомога повніше вивчити секрети їх майстерності, відвести народній іграшці та кераміці належне місце в педагогічному процесі, привернути увагу батьків до цієї проблеми.

Сьогодні народні іграшки та керамічні вироби народних умільців заслуговують на особливу увагу. Прості і доступні щодо технології виготовлення, вони здатні задовольнити естетичні запити сучасних малюків і розвивати їхню фантазію, бажання творити в процесі декоративного ліплення.

Практика показує, що недостатня увага приділяється декоративному ліпленню за мотивами народної іграшки та кераміки Закарпаття.

Цілеспрямоване ознайомлення дитини з декоративним ліпленням може розпочинатися значно раніше, ніж це відбувається у практиці ЗДО. Відома дослідниця в галузі дитячого декоративного ліплення Н. Халезова зазначала, що під впливом народної іграшки діяльність дитини в ліпленні набуває активного творчого характеру [3].

Щоб навчити дітей декоративного ліплення за мотивами народної іграшки та кераміки, вихователь використовує на занятті різні методи та прийоми: наочні, словесні та практичні. Формою унаочнення на занятті є натура, зразок, показ способу зображення [1].

Роботу потрібно почати з найближчого дітям – ознайомлення з декоративним розписом на кераміці та народній іграшці, який побутує у нашій місцевості. Розглядаючи кожний предмет разом з дітьми, в супровідній бесіді підкреслюють про його своєрідність, яскравість барв, звертають увагу на ритм і послідовність елементів узору. Окремі зразки розглядають з невеликими групами дошкільників безпосередньо перед виконанням роботи.

Щоб розширити знання дітей про народні вибори, використовують альбом з ілюстраціями, дають дітям запитання, викликають бажання самостійно висловлюватись. Розповідь супроводжують читанням віршів, уривків з художніх творів, які допомагають дітям краще зрозуміти послідовність виготовлення керамічного посуду та народної іграшки.

Спостерігаючи дрібну декоративну пластику народних майстрів, старші дошкільнята можуть самі створювати цікаві вироби, які в подальшому можна застосувати для ігор, для прикрашення кімнат, як сувеніри.

Потім вчать дітей ліпити посуд пластичним способом, за мотивом закарпатської кераміки. На початку заняття показують різноманітні вироби (гличики, вази, кухлики, тарелі) звертають увагу як вони прикрашені, характерні особливості розпису, поєднання кольорів. Пояснюють як ці вироби виготовляються народними умільцями і показують прийоми ліплення кухлика, новим стрічковим способом.

Декоративне ліплення дозволяє вчити дітей попередньо обдумувати тему, створювати заздалегідь ескіз у вигляді малюнка, продумувати форму виробу і розпис. Наприклад, гличик розписується рослинним або геометричним орнаментом. Орнамент включає в себе різні декоративні елементи – це різні лінії, геометричні форми (кола, квадрати, ромби, трикутники і т. д.), рослинні форми (ягоди, листя, трави, квіти та ін.). Важливо, щоб діти навчилися розуміти і передавати в ліпленні характер задуманого виробу. Для цього вихователь повинен підбирати для зображення предмети з яскраво вираженими рисами.

У старшій групі вихователь надає дітям більше самостійності у виборі теми, в можливості обміркувати її заздалегідь і виконати. Вчити дітей планувати свою роботу можна під час спостережень, перед читанням літературних творів. Для цього необхідно їх попередити, що вони будуть ліпити той предмет, який розглядають на зображенні або про який їм читають. Це дає можливість заздалегідь налаштувати дітей на майбутнє заняття, чітко

сприйняти особливості предмета і якоюсь мірою обміркувати його зображення [2]. Якщо дитина буде твердо знати, над чим вона повинна працювати, то це дасть їй можливість більш цілеспрямовано і впевнено займатися ліпленням.

Вихователь повинен спрямовувати свою роботу на те, щоб навчити дітей поважати творчість народних майстрів, виховувати інтерес до них. Саме тому національна іграшка та українська кераміка в Україні може стати тим важелем, який закріпить смакові враження, збагатить чуття форми і колориту, навчить відрізнити високохудожнє від низько-простого, унікальне від стандартного, своє від чужого і, зрештою, забезпечить формування маленьких громадян національної свідомості й гідності [2].

Таким чином, створюючи якийсь образ з глини чи пластиліну, дошкільник вдихає в свій твір життя, вкладає в нього часточку себе й водночас і сам змінюється: стає чуйнішим, уважнішим, добрішим. Навколишній світ стає йому ближчим, зрозумілішим. У процесі творення розвивається уява, фантазія. Діти вчаться помічати характерне в предметах, і те, що запам'яталося, передає в своїх композиціях.

Та нехай національна іграшка та українська кераміка допоможуть нам зібрати перлини мудрості, що забезпечить єдність духовного, фізичного й інтелектуального становлення поколінь, а отже, і майбутнє нації.

Література

1. Калуська Л. В. К 17 Дивокрай / Л. Калуська / Вибрані дидактико-методичні матеріали у 2-х книгах для працівників дошкільних закладів. Книга перша – Тернопіль : Мандрівець, 2005. – 320 с.
2. Лозинська Є. Українське народознавство дітям дошкільного віку / Є.Лозинська // Метод. посібн. для дошкільн. закл. – Львів : Оріана-Нова, - 2008. –208 с.
3. Халезова Н. Б. Народная пластика и декоративная лепка в детском саду. - М. : Просвещение, 1984 – 112 с.

УДК 373.2.015.31:502(043.2)

МИХАЙЛОВА К.В., ВОЛОШИН Н.П.,
Мукачівський державний університет

ЕКОЛОГІЧНЕ ВИХОВАННЯ ЯК СКЛАДОВА ВСЕБІЧНОГО РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ ДОШКІЛЬНИКА

Оскільки всебічний розвиток особистості розглядається у системі психолого-педагогічних дисциплін як процес її «входження» у світ людських взаємовідносин, ставлення людини до суспільства, природи і процес оволодіння перлинами культури, що опосередковує ці відносини, то формування особистості дитини поза світом природи неможливе – адже саме вона і є одним із невичерпних джерел моральних, духовних і матеріальних цінностей особистості.

Про важливу роль природи у формуванні особистості дитини підкреслюється у класичній зарубіжній та вітчизняній педагогіці

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>